

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ES VIDEKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre 10 frt — kr.
Félévre 5 " — "
Negyedévre 2 " 50 "
Egy hónapra 1 " — "

Egyes szám ára 4 kr.

Felelős szerkesztő: **BARTHA MÓR.**
Kiadók: **HOFFMANN és KRONOVITZ.**

Hirdetési díj:

Hat hónapban petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször
hirdetéseknél alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

A Megváltó és a nép.

— Nagypénteki gondolatok. —

Az emberiség boldogítására szolgáló nagy eszmék, amelyekből a béke virágai nyílnak: könnyekkel, — sokszor vérrrel is öntözött földbe eresztik gyökereiket, onnan táplálják dus-termékenységre hajtásaikat.

Miért kell éppen a nép-boldogító eszméknek könnytől, vértől termékenyülniök. Hát nem ezer és ezer kar emelkedik támogatásukra a Nép millióiból, amikor hallják, hogy az Ő üdvükre Megváltó született és már munkatérre is lépett?

Ah a nép! . . . A népnek jelek és csudák kellene, hogy higgye el és felismerje azokat, akik sorsát szívükön hordják és akik üdvére valók; kövesse is a munkatérre akik boldogságát igazán, önzetlenül akarják s munkálják. A népkegy «Hozsánai»-hoz oly közel van a «f e s z i t s d m e g — k i á l t á s», hogy alig hervadtak el a zöldágak, a virágok, amelyeket a diadal utra szórt, már faragja bősziült dühvel a keresztet, amelyre az imént dicsőített magasztalja. A nép szíve olyan, mint a viasz, a benyomásoknak enged; a ki önző czélokra kihatásolni akarja s ámitó furlanggal forgolódik körülte — az kedve szerint alakíthatja véleményét és vezetheti, felzaklathatja szenvedélyét, hogy önvesszére — boldogsága mesterét is halálra hurcolja.

Aztán ha áldozati vértől részegült, nehezen jőzanodik. Ehez még nem elég azt látnia, hogy az áruló megbánta iszonyu bűnét, eldobja, szétszórja az árulás díját, a harmincz ezüstpénzt s öntudata kétségbeeszt mardosása félfelé üzi s felakasztja magát . . . áruló volt . . . megtalálta a mit keresett . . . megérdemelte amit megtalált.

Nem! . . . amíg az eszmék bajnokait, a hatalmasok által elámitott népgyáva gunyolódások közt tényleg keresztre nem hurcolta . . . amíg a Golgothán ég és föld közt felfüggesztve nem látja: azt véli lázas hevében, hogy csak látványosságot készítenek együtt a vezetők, a vezetett vakok és a kézmosó bíró! Am, mikor a halálkinok özönéből hallja az emberszeretben megistenültnek ajkáról az emberfeletti megbocsátásnak ígét: «Atyám bocsásd meg nekik, mert nem tudják mit cselekedtek!» . . . az iszonyu kinok daczára is megtartott léleknyugalma, a magasztos eszmék szolgálatában, jótettekben töltött életre visszatekintő nyugodt érzetet tolmácsoló szót a halál pillanatában: «elvégeztetett! . . . Atyám ke-

zeidbe teszem le az én lelkemet» . . . amikor az elszált életet beelőző ég hargagos dördülete közt megrázkódott földingását érzi; a napra, a világra vak sötétség borulását, a megnyitkozott sirokat látja: megrémül . . . amikor pedig a végrehajtást fedező katonai csapat pogány parancsnokának rideg szívéből önkéntelenül ajkaira tolt szavakban is hallja a megrázó bizonyágtételt: „Bizony ez ember igaz vala!” . . . csak akkor . . . ah már későn — veri a nép, félelem, iszonyat és bűnbánat vegyes érzései közt mellét, az elkövetett, Istennek nem tetsző, még a pogányt is meghatott s jóvá nem tehető méltatlanság felett.

A népkegy jóra való megbízhatlanságát . . . ellenben önző vezetői által a legégrekiáltóbb igazságtalanságokra könnyen kizsákmányolhatóságát bizonyítja az a megrendítő történet, amelynek majdnem tizenkilencz zázaddal ezelőtt Jeruzsálem színtere volt, amikor a keresztényen időszámítás negyedik évtizedében, egy tavaszi hét első napján még »Hozsánai« kiáltásokkal üdvözölt n á z á r e t i J é z u s t, az erény leg tisztább példányát, a nép legigazabb, szeretetteljes barátját, legnemesebb erkölcsi tanító-mesterét, — a felvilágosodástól, hatalmát féltő vezetők az ötödik napon már árulás nemtelen módjával kézrekerítve, az elámitott Nép »Feszítessék meg — feszítessék meg« halál-ordításától támogatva, engesztelhetlen gyűlöletökben — a hazájukat lenyűgözött Róma császáranak helytartója által, amikor az emberiség átkának a hitvány elaljasodott rablónak szabadságot adtak, — lagcsufosabb és legkinosabb halálra ítélték; s mindjárt a hatodik napon ez ítéletet az észvesztett Nép örömrivalgásai és az ártatlanok a halálánál is inkább fájó gunyolódásai közt kérérlhetetlenül végre is hajtották!

Diadalmenet . . . árulás . . . elfogadás . . . megszentencziáztatás . . . keresztrefeszítés oly közel egymáshoz . . . rövid hat nap alatt rohamos gyorsasággal követik egymást, hogy a legtragikusabb halál, mely emberfiára mérhető: irtózat, átkozattárgyává tegye a — n e p k e g y e t.

S ah ha ott el is végződött volna az iszonyat; ha az ártatlanul kiszendettnek vére meg is váltotta volna hasonlő sorsból örökre, legalább azok életét, akik magokat az ő magasztos eszméitől áthatottan — példája követésére — a népboldogítás feladatának megoldására szentelték! . . . Nem! . . . A szomorú történet azóta folyton, ismétlődik . . . Jézus közvetlen tanítványain át

— legújabb korunkig a Golgothára hurcoltak száma szaporodik.

A Nép maigsem értette meg, ami az ő békeségére — üdvösségére való; máig sem tudja megkülönböztetni igaz jöltevőt — bizalma megrablóitól, most is ezek által hagyja magát vezetetni, akik mámorba fojtják józan esztét, megvesztegetik erkölcsét, hogy segélyével fenntarthassák telhetetlen uralmukat: vak eszközzé teszik, szájába adják a bosszu-ordítást: »Feszítsd, feszítsd meg«, azok ellen, akik zemeit felnyitni, önzükségeinek megismerésére s ezek ki-elégítésének eszközei megszerzésére tanítani, növelni akarnak.

A nemzetek története telve ily példakkal, de egyiké sem annyira, mint a mienk, még e műveltnék, szabadnak, alkotmányosnak elnevezett legújabb korban is; amikor a Népet legszentebb érdekének — hazája önállásának, gazdasági függetlenségének, mint ön-jobb-lete és szabdságának is követelő szava iránt sikketté teszik, még jogai gyakorlatát is azok ellen, önmaga ellen használaltják vele — a kufárok, hogy bírt-hatalmukat, mely vagyon és feszített becsvágyat kielégít fenntarthassák. Pedig az eszköz, a kábulat melybe ejtik rövid. Ellenben a sarczoltatás, amely követi: végét nem akarja érni.

Ó a Nép meggyőzésére most is jelek és csudák kellene. Ezek nélkül, még ha érzi elnyomatását, nagy szenvedéseit; ha hallja is a hívogató szót, az emberi és polgári erények követésére serkentő tanításokat, — még sem mozdul. A szolgaság kódében lomhává tett léleknek a magasztos eszmék nagyon magasan vannak — nem akar kapaszkodni. Az erénykövetés fáradtsággal jár. Minek az, mikor nemis tapasztalja rögtönös, kézzelfogható hasznát, Ellenben a bűn az ő légkörében kelendőségnek örvend és vigan tenyész. Ez nem kíván átalakulást, ujjaszületést, nem követel lelkitöredelemmel járó ismeretszerzést, művelődést, emelkedést; sőt olykor-sokszor éldeletet kínál, munkanélküli — jóllakást szerez . . . nem fáraszt, sőt az eszmék munkakörétől gondosan elzár, a lélekvilágába való fáradtságos behatolástól megóv; a kényelmes tudatlanságot, éppen ápolja. Az édes semmit nem tevésben — fájdalom — az embermilliók még most is a legnagyobb boldogságot tartják. Mily csudálatos! pedig a járom feltörte nyakukat . . . De hát azt nem érzik, mert régen megkérgeült! . . . Az a vakeszközként használás, mely kivetkőzötti emberiségökből, földig alazza? Ezt nem látják, mert ugysis megszokták az alantjárását.

Ó nép! a megfeszített vissza akarta szerezni az istenképet, melyre teremtettél. Ennek vonásait megis rajzolta tanításaiban, s vérehullásával állt jót azok szentségeért és igazságaért. Olvasd-e azokat az üdvödre való ígéretet? A népek atyja időnkint támaszt Mózeseket és prófétákat, akik vezéreljenek az ígéret földjére. Követed-e azokat? Nem! Megkövezed, megfeszited!

Ó Nép ébredj fel már!... Növeld önmagadat az örök ígéret tanítása szerint, amelyek a te üdvödre irattak meg... Tedd képessé és méltóvá magadat emberiséged szabadságod szent jogaira és szerezd meg azokat milliók-számra menő karjaid erejével és tartsd meg ujjászűletett erkölcsi életed érdemével.

—a—r.

Fizetés-emelés.

Bécsből, a hol a cs. és kir. közös hadsereg sorsát intézik, ismét világgá ment a gázsiemeles jelszava. Ismét és nem először, hogy hangosabb dobogásra kesztesse a katonatisztek szívét, a kik néhány év óta, a mikor csak tehetik, a gázsiemeles szükséges voltát hangoztatják. A katonatiszteknek igazuk van, ha azt állítják, hogy kevés a fizetésük, de az a szegény kis hivatalnok, a ki ugynehezen annyira vitte, hogy 7—800 frtot kap egy évre, bizonyára azt hiszi, hogy a katonatisztek több a fizetése, mint az övé. Ezt a hitet megerősíti a katonák életmódja, föllépésük a társaságban, csillogó egyenruhájuk, mely ha kopott is, mutatósabb a kishivatalnok szalonkabátjánál, hangos szavuk, követelő módoruk.

Mindezt a kadetiskolában nevelik bele a katonatisztekbe, a kaszánya levegője azután csak megerősíti az iskolában hirdetett bevett elveket és a hadsereg emberei a XI. rangosztálytól föfelé jól tudják, hogy a világ a látszat után indul és nem kutatva mélyebben, abból itél, a mit lát. Ezert van az, hogy bár a tisztiek között gyakran felpanaszolják a tisztiek sanyaru helyzetüket, ha a civilek közé kerülnek, kihúzzák magukat és csak egy van szemük előtt: a Standesehre.

Ezt, az állás méltóságát, jól meg tudják védeni a katonák és ez dicséretükre van. Mennyi keserűséget kell magukba folytatniok, hogy megtehessék és hányzor gondolnak irigykedve a polgári emberekre, a kiknek nem

nagyobb ugyan a fizetésük, de az ellenőrzés nem terjed ki annyira a magánéletükre is. A katonatiszt nem térhet be bármilyen vendéglőbe, nem öltözködhetik úgy a mint kedve tartja és nem akkor vásárol új keztyűt, a mikor neki tetszik. Vannak ünnepek, bankettek, melyekről a katonatiszt nem hiányozhatik, ha csak azt nem akarja, hogy a „minősítvényi táblázatába” bele ne írják, hogy mogorva, hogy magába zárkózott, a mi nem jó ajánlat az emelkedésre abban a hadseregben a mely nagyra tartja a bajtársi viszonyt.

Mindez szent igaz és nem hiába hivatkoznak milderre a katonatisztek, valahányszor a gázsiemeles szükségességét bizonyítják. Bizony nem nagy a fizetés. A hadnagy atszáz frtot kap évente, a főhadnagy hatszázhuszat, a kapitány, a ki már nagy hatalom, kilencszáz frt évi fizetésért tanit, bozzaakodik és gorombáskodik és az őrnagynak — a ki nagyságos ur — ezerhatszáznyo czvan frtert kell elviselnie azt a nagy dísz és méltóságot, mely reá nehezedik. Ezer ember közzül alig tudja tiz, hogy ilyen csekély a katonatisztek fizetése.

Igazuk van tehát, ha kéri, sürgetik anyagi viszonyaik rendezését, de hogy el ne keseredjenek azok a hivatalnokok, a kik jóval több tanulással szereztek alást, semmivel sem jobban fizetők, mint a katonatiszté, nem a törzsfizetés emelésével kellene megkezdeni a reformot. Ezt akkor intézhetné el mindenek megelégedésére a hadügyminiszterium, ha az állam finanziait megengedik a polgári tisztviselők helyzetének javítását is. Mert nem lehet gyökeres az olyan eljárás, mely ha ezeret megörvendeztet, másik ezernek panaszos szót ad az ajkára. Addig is azokat a régi rendelkezéseket kellene megváltoztatni, melyek a gázsiával összefüggésben vannak. Szelteforgácsolva, apró részekben, különböző címen most is kapnak a katonatisztek fizetést, részben pénzben, részben természetben. Ha a hadügyminiszter gyökereken reformálná a Gebührenvorschrift-ot, valamivel lejjebb szállítaná azt az összeget, melyet a tisztiek fizetésénél levonnak és a természetben való járulékokat pénzben adná ki, mindjárt több jutna a katonatiszteknek és könnyebben bevárhatnák azt az időt, a mikor mások sérelme nélkül emelhetik a fizetést. Csak egy példát említsünk. A hadnagyok lakásul két szoba, egy konyha, egy padlás, egy kamara dukál. A husz-huszonéves fiatal hadnagynak, a ki hozzá szokott az egyszerűséghez, de különben sincs sokat otthon, mert vagy ekzercirok, vagy sétál, vagy kávéházban a katonatisztek fizetéséről szóló híreket olvassa, nagyon elég egy szoba és egy fölke, vagy mondjuk konyha a

legénye számára. A többit szivesen elengedné, ha pénzzel megváltaná. A „fentisztelet Gebührenvorschrift Budapestre háromszáznyolcvannyolc forintban állapítja meg a hadnagy lakáspénzét, de ezt a pénzt nem kapja meg, hanem természetben kap lakást. Adják ki a lakáspénzt és mindjárt száznyolcvannyolc forinttal megnövekszik a hadnagy évi gázsiája, mert kétszáz forintert b e r e l h e t Budapestben m a g á h o z i l l ó lakást. — A sok „equivalent, Pauschal, Gebühr, Beitrag, Zulage, Diäten” tömkelegét okosan rendezni kellene, mindjárt tűrhetőbb lenne a katonatiszt helyzete.

Adja Isten, hogy minél hamarabb elkövetkezék az az idő, a mikor nem kell semmiféle ellenvetést tenni a gázsiemeles ellen. A ki mit szolgál, vegye el érte jutalmát, de akkor is, ha polgári ruhát visel és nem uniformist.

BELFÖLD.

Közhivatalnok-e a tanító? A polgári iskolai tanító-egyesület most lefolyt gyűlése vetette föl színe a kérdést. A polgári iskolai tanárok ugyanis folyóiratban és szóval azt vitatják, hogy azért kell őket a tanítói nyugdíjintézetek kötelekeiből kivenni, mert az állami polgári iskolai tanárok állami tisztviselők; a néptanítók pedig nem azok.

Köztudomásu, hogy az állami tisztviselő fogalma a közhivatalnoknak, mint magasabb fogalomnak a kategóriájába tartozik. Már pedig a közoktatási miniszter egy fölmerült eset alkalmából 31874/98. számú rendeletében az igazságügyi miniszterrel egyetértőleg egész határozottan kimondotta, hogy az állami egyáltalán bármilyen jellegű nyilvános iskolánál működő tanító az 1878. évi V. törvényczikk 270. §-ának 2. pontja és a 461. §. szempontjából közhivatalnoknak kell tekinteni. Érdekese a miniszteri rendeletnek következő megokolása:

„Anoak meghatározására ugyanis, vajjon bizonyos hivatal, magán-, vagy közhivatal-e: az állam közjoga irányadó. E szerint állami hatóságok azok, a melyek az állam ügyeit ellátják, tekintet nélkül arra, vajjon megbízást magától az államtól közvetlenül, vagy más közjogi testüetektől közvetítéssel nyerik. Minthogy pedig az államnak a jogbiztonság fenntartása, igazságszolgáltatás és az állami czelek megvalósítására rendelt kényszer alkalmazásán kívül egyéb teendői is vannak a közmívelődés, a nemzetgazdaság s egyáltalán

Monnet-Sully.

— „A Debreczen” tárczája. —

Irtá: Adolphe Brisson.*

Nagyszerű este volt az, 1888. aug. 11-én. Mounet-Sully akkor játszotta először Oedipus szerepét az orangei antik színpadon. Fenséges alakítás volt az. Nehány iró-ember hallgatta meg az ünnepeket s feledhetlen benyomásokkal gazdagodtak: a bámulat, a meghatottság, az édes gyönyörűség érzéseivel. A művészet és a természet vetelkedett egymással, hogy elbájolják őket.

Hallgattak verseket és nézték a csillagokat. Az ég ragyogó tüdőklése, a lágyan kedveskedő szellő az élet örömeiről regélt nekik, amíg a szenvedő emberiség jajkiáltása kelt a színpadról.

Nincsen ellentét nagyságban ehez fogható!

Igaz, hogy a panaszszó oly csodálatos hangon ért a fülükbe, mely egymásután és ugyanazon kifejező erővel a fájdalmat, a borzalmat, a rézvetet és az emberi szívben lakozó összes érzéseket képes tolmácsolni, kivéve talán a gunyt és a vidámságot; acélos, hárszony hang, mely legtragikusabb megnyi-

* Brisson irodalmi portraiti világazerte feltűnést keltettek s a legsikerültebbek közül való a francia színpad büszkeségének kitűnő jellemzése.

latkozásában is csupa ritmus, csupa harmonia. Soba még olyan mélyen meg nem rendített.

Mounet-Sully oly magaslatra emelkedett akkor, amit azóta sem volt képes fölülmulni. Saját vallomása szerint a művész, ha nem is Thebae királyának, de mindenesetre Sophokles-korabeli színésznek képzelte magát. — Minthogy nem kímélte erejét a dráma első jeleneteiben, azt hitte, nem bírja ki végig; elkészült reá, hogy a fáradságtól nyílt színen összeesik; meghal a negyedik felvonásban.

Várakozása, hogy ne mondjam, reménye, nem teljesült. Tulélt az előadást, de diadala nem volt minden keserűség nélkül. A művész a napszálat idejére tervezte az előadás kezdetét, hogy a végső kifejlődést az esti pironná be rözsas tűzével. De a polgármester, adminisztratív okokból ellenszegült s a művészek be kellett érnie a villamos világítással, bár a napfény az ő szerelme. Ideiktattam az epizódot, mert Mounet-Sully lelke tükröződik benne. Magasba vivő, égis szárnyaló vagyak lakoznak az ő lelkében s gyűlöl mindent, ami mesterkelt és középzerű ideleann a földi dolgok sorában.

Mounet-Sully már mint gyermekifju érezte nagyra hivatott lelke szárnyacsapásait.

Dus hajával, arczának antioniuszi bájával és bariton hangjával már tizenöt éves

korában elbájolta a hercegi szalonok közönségét.

Epedő románczokat szavalt és szivesen ragyogtatta tehetségét jótékony előadásokon. Egy nap Hugó Viktor versét szavalta a színpadról. A mint befejezte, különös férfiú lépett a deszkákra. Aranygombos kabátot, meg két keztyűt visett; a neve Hilarion Ballandé. — Párisból jött, mint a Comédie Française tagja. Nagy — erővel ropogtatta az r betűt s egyébként is méltóságos megjelenése, fulmináns szavaiata élénk benyomással volt a fiatal Mounet-Sully kedélyere. Nyomban üdvözlésére sietett idegen művésztársának s egy lélekzetre a maga reményeit is kifejezte. Ballandé készségesen vállalkozott az oktatására s Mounet-Sully lelke nagyon soká megtartotta az első lecczék nyomait.

Jó hosszú idő múlva, a mikor a Comédie Française tagja lett, Davenne, a színház rendezője, összezsapta kezeit:

— Nini, hiszen ez a mi régi kollégánk, Hilarion Ballandé!

— Igen, hasonlítok hozzá? kérdezte ragyogó arczczal Mounet-Sully.

— No nem a kiváló tulajdonságaiban, csupán a hibáiban.

E hibák daczára is Mounet-Sully hamarosan meghódította a közönséget. Eleinte hidegen fogadták, de ez nem törte meg a szándékát, észre se vette jóformán. A fékevesztett

minden közérdek előmozdítása körül: a szűkebb értelemben vett közhivatalnokok mellett, kik az imperiumot vagy juris dikciót gyakorolják, közhivatalnokoknak a szó tagabb értelmében azok is tekintendők, kik az állam gondozó tevékenységének ügykörét az állam közvetlen vagy közvetett befolyása alatt es ellenőrzése mellett gyakorolják. Tényleg a büntetőjogi gyakorlat közhivatalnokoknak tekintette mindig a nyilvános intézeteknél alkalmazott tanítókat ott is, hol megbüntetésükről hivatali büntetés vagy vétség miatt, — de ott is, hol azon hathatósabb védelemről való részesítéséről volt szó, mely a közhivatalnokot állásánál és jellegénél fogva megilleti.

Bizonyára hálás köszönettel veszik a nép tanítók a kultuszminiszter s az igazságügyminiszter közös rendeletét, mert ezzel az anyira lenézett tanítói állás tekintélyét védtek meg. Valóban mélyen elszomorító jelenség, hogy manap-ág a tanítói czim dehonosztáló. Maguk az elemi iskolai és a polgári iskolai tanítók restelik nemes és magyaros czimüket és a korcszületesű, hangzatos »tanári« czim után kapkodnak. Ideje volna e czimkorság megszűntetésére. Ha a középiskolai tanárok, a kiket jogosan megillet e czim, az osztrák és német mintára, eldobnák maguktól a tanári czimet és a »Gymnasiallehrer« analógiájára ők is beérnek a főgymnázium és főreáliskolai tanító czimmal, minthogy az ötvenes években az egyetemi tanár is tanító volt.

Bűnre — bűn. A nemes-ócsai választást tudvalevőleg peficióval támadták meg s az ehhez szükséges 1000 frtot a választók gyűjtés utján hozták össze. Emánuel főbíró most mind-azok ellen, kik a gyűjtéshez hozzájárultak, kibagási eljárást tett folyamatba tiltott gyűjtésért. A választó polgárok értekezletet tartottak Gyálakay ref. lelkész elnökölete alatt s elhatározták, hogy az orsz. pártelnök-éget felkérlik, hogy Emánuel főszolgabíró erőszakos eljárása miatt a képviselőházban interpellációt intézzen a belügyminiszterhez.

A Ruthén kérdés. A ruthén nép érdekében megindított segély-actio eredményei minden tekintetben megfelelték az ezen actióhoz fűzött várakozásoknak. A múlt évben tett kísérletekről szóló jelentés konstatálja, hogy a ruthén paraszok a hárbe vett földeket nem csak szorgalmasan és észszerűen megművelték, hanem a bérösszeget is befizették, anélkül, hogy csak egy esetben is végrehajtás szükségességét mutattakozott volna. Az állam által átvett népiskolákban a haladás különösen a nép magyarosodását illetőleg szintén igen örövendetes.

elem erejével vetette magát a tragikai szerepkörre. A tenger zugását, a mistral dühöngését a mennydörgés robaját is felülmúlta Orestes átkozódásaiban. A közönség hallotta a kigyók sziszegését, látta a mint áldozatukra vetik magukat s borzalom rázta meg az embereket, a kik nem szokták meg az ilyen erős hatásokat.

Legérdekesebb Mounet-Sully nagyszerű előadások, például Hamlet, Oedipus alakítása után, éjfél tájban. A művész, a ki egészen odaadja magát szerepének, rendkívül fáradt ilyenkor. De értsen csak valaki olyan kérdést, amely az ő szerepeit illeti, s ő rögtön ágaskodik, mint a téliver csatamén, ha sarkantyut érez a vékonyjában. Analizálja, meg-hányja-veli szerepét s csodálatos elmélyedéssel kihozza belőle minden árnyéklatát, minden fordulatát a lélektani bonyodalomnak. Eljátsza szerepét újból s kérdezőnek, annyi tüzzel, annyi világító lánggal, mintha egész Páris hallgatná.

De teljességgel csak az értheti meg őt, aki bejáratos hozzá bizalmas otthonába. Csak legbizalmasabb barátait eresztí magához. Ezek, amint belépnek, elfelejtik az egész világot. Mert az ő szalonjában él és tüktet a költészet s szép versek uszkálóak a párakban. Itt beszél Mounet-Sully. Egész éjjel olvas, ír, gondolkodik s csak hajnali öt óraker tér aludni.

Megint az indiai cukor pótvám. Az angol alsóházban Flynn parlamenti tag tegnap megint szóba hozta Hegedüs nyilatkozatát. Azt kérdezte, hogy a retorziós vám csakugyan sérti-e a legtöbb kedvezményt biztosító szerződést? Brodrick államtitkár válaszában utalt tegnapelőtti kijelentéseire és hozzátette, hogy a brit kormány nem hajlandó az interpellációban kifejezett nézet magáévé tenni. A kormány másik tagja Balfour kijelentette, hogy a Haznak nemsokára alkalmá lesz az indiai cukorkérdéssel foglalkoznia. A Haz Balfour indítványára április 10-éig elauopolta magát.

Szél Kálmán miniszterelnök Bécből tegnap a déli vonattal rátóti birtokára utazott és ott fogja tölteni a husvéti ünnepeket, a székesfővárosba csak a husvét utáni kedden fog visszatérni.

A szerb egyházi kongresszus tagjai egyrészenek az a szándéka, hogy a husvét ünnepek után Szél Kálmán miniszterelnöknek, küldöttség utján memorandumot fognak átnyújtani, a mely több serelem felsorolása mellett az említett kongresszusnak mielőbb való egybehívását fogja kérni. A kongresszusi képviselőknek mult havi, zágrábi határozata értelmében a többség megmaradt, eddigi intranzigens álláspontján, hogy t. i. a kongresszust csak a napirend megállapítása illeti meg és az egységes szerves egyházi statumot nem tárgyalhatja a többiek előtt.

KÜLFÖLD.

Károly román király és neje a jövő hét vége felé Budapestén át három heti tartózkodásra Abbáziába utaznak, hol a »Villa Angiolinában« fognak lakni. A király addigra halasztotta utazását, mert be akarja várni az ülésszak berekesztését, a melyet ujjában október hónap 5-ik napjáig ismét meghoszab-bitották.

A romániai ellenzék közös akciója. A király külön kiballgatason fogadta tegnapelőtt és tegnap a különböző ellenzéki pártok vezéreit. Az ellenzék ugyancs a vasárnapi népgyűlés után együttes értekezletet tartott a melyben elhatározták, hogy jövő vasárnapra valamennyi ellenzéki párt részvételével a fővárosban országos tüntetést rendeznek, előzőleg azonban felkérték az ellenzék vezereit, hogy kérjenek kihallgatást a királynál, hogy a helyzetről informálják. Károly király szívesen fogadta a jelentkezőket és meghallgatta sérelmeiket.

A napokban nálá voltam Jean Aicard költővel, az Othello szeretőjével. Ezt a szerepet tanulmányozta éppen s a rettenetes mór szörnyen megkínózta. A művész közölte velünk lelke nyugtalanságát, mert a szövegnehány pontját még nem tisztázta eléggé. Este 11 órától hajnali három óráig vitattuk az ötödik felvonás egyik passzusát. A felfogásnak némi különbözősége keletkezett a költő és a színész között s Mounet-Sully ezt nagyon a lelkére vette.

Szerencsétlennek érezte magát, valóság-gal szenvedett belé. Huszszor újra kezdte a jelenetet, huszszor változtatta a taglejtését, a hangsúlyozást, a felépítést s iparkodott, hogy a szerepe lelkét hajnal-finomsággal megértesse.

Egészen belezavarodtam ebbe az erőfeszítésbe s nem palástolhatom a bámulatomat a művészszel szemben.

Ne sajnálkozzék fölöttem szolt hozzám Mounet-Sully, inkább irigyeljen engem. Nem sejtji, mert soha nem érezte micsoda gyönyörűséget szerez nekem ez a munka, amit ön olyan rettenetesnek képzelt. Így azonosítom magam a hőssel, a kinek képét alakítanom kell a közönség előtt. Magamba olvastom a lelkét. Nem én bujok a bőrébe, a hogy közönségesen mondják, de ő hatol én belém és birtokba vesz engem. Valahányszor új szerepet alakítok, úgy tetszik, mintha valaki képzelt lény lefog-

Ma délután Sturdza miniszterelnököt fogadta a király. Politikai körökben e kihallgatásokhoz sok kommentárt fűznek. — Kormányválság a z o n b a n n e m várható.

A béke-konferenciá. A Novosti nagytekintélyű orosz lap leplezetlenül kijelenti, hogy a caár terveinek francia részről való támogatása nem igen remélhető. A szövetségesre való tekintet befolyással lesz ugyan Franciaország magatartására, a francia politikusokra nézve döntő mégis a Németországhoz való viszony lesz. Ha Németország csak vonatkozó tárgyalja Miklós czar terveit, ezt Párisban arra fogják felhasználni, hogy Francziországnak is tartózkodást kell tanúsítania. Egészen más Anglia helyzete. Az angol politikusok legfontosabb célja az, hogy a királyság kereskedelmi érdekei megóvassanak. Biztosra vehető, hogy Anglia Hagában, Oroszország partján lesz.

A »Gaulois« szerint Franciaországot Bourgeois volt miniszterelnök és D'Estournelles képviselő fogják képviselni a hágai leszerelő konferencián.

A »Fremdenblatt« jelentése szerint Ausztria-Magyarországot a hágai értekezleten Welsersheimb gróf, a külügyminisztérium első osztályfőnöke fogja képviselni. A második meghatalmazott Okolicsányi hágai követ lesz.

A »Kölnische Zig« jelenti Szófiából, hogy a bolgár kormány nem tud semmit arról, hogy képviselőjét törölték volna a konferencián résztvevők sorából. A kormány azért ragaszkodik ahhoz hogy a tanácskozáson képviselteti magát pétervári ügyvivője által.

Táviratok.

Hajókatasztrófa.

Cerlin, márcz. 29. A reggeli lapok jelentik, hogy a Dankbarkeit hajó (kapitánya Béonver) Hollandiából Altouába menet az Északi tengeren Ritte r s g a t t előtt elsüllyedt és egész személyzete vízbe fullt. Csak a kormányost mentette meg a Sophia Paulina vontatógőzös, de azt is felhóltan találták az elsüllyedt hajó árboczfáján.

Éh-inség.

Konstantinápoly, márcz. 29. Szivász, Bitlis, Diarbekr és Maras vilajetekből érkezett jelentések szerint ott nyomor, drágaság és éh-inség van.

lalná a bensőmet. Ó a lelkét kölcsönzi nekem, én a testemet adom neki. Ez az egyesülés kínos, bizonytalan tapogatódzáson kezdődik. Soká hasztalanul keressük, kergetjük egymást. Végre egy napo kipattan a szikra: összeolvadunk! Érzem magam Othellonak, a hogy nemrégén Hamletnek, vagy Oedipusnak érzetem magam. Nincsen gyönyörűzet, a mi az ilyen szellemi egyesüléssel felérne s csak egyet sajnálok: azt, hogy szövetségünket soha sem érzem elég bensőnek. Igen, ha felöltöm Orestes tunikáját, vagy a velencei mór köpenyét, elszakadok a föld porától s elmerülök a legendák esodás alomvilágában... Oh feledhetetlen percek, miért hogy nem örökre tartók. Lassa, ez a mi pályánk a legszebb vagy a legaljasabb foglalkozás... a mikor veszszük...

Megfigyeltem a művészt, a mig e szavakat ejtette A lelkesedés tüze égott a szemében. Fölkelt s bár termete nem éri túl a középszert, impozáns hatással van, mert megtartotta az ifjuság tiszta üdeségét. Hangja lassan, mélyen csengett, csak néha tört ki belőle, mint a f-lhőkön átcikázó villám. Őt hallván, megértettük, hogy a költészet valóban a legelső művészet, mert magába foglal mindent: muzsikát, érzést, színes, ragyogó víziót és a formák szépségét.

A görög-török egyezmény állása.

Konstantinápoly, márcz. 29. A mint görög forrásból jelentik, a görög-török külön-egyezményre vonatkozó tárgyalások abbamaradtak. A görög megbízottak egynehány nap múlva tudatni fogják a török kiküldöttekkel elhatározásukat, s az esetre, ha megegyezésre nem jutnának, a hatalmak döntésére bízzák az ügyet.

H I R E K.**Örök felhő.**

Irta: **P ó s a L a j o s.**

Mindig, mindig felhő borong,
Fölötted, óh szegény hazám!
Csak néha látok csillagot
Eged sötét boltozatán.

Ha áttör egy felhőn kődön:
Az is olyan ha vany beteg!
A fellegek boruja közt
Alig mosolyg, míg rezeg.

Pedig, pedig, edes hazám,
Van csillagod töméntelen:
Sok ragyogó, égő napot
Tűztől föl egy évezredeon.

Örök felhő fölül közénk,
Lángját, tüzet hogy elvegye,
Hogy éltető sugárral
A sziveket ne süsse be.

Mért is nem szülsz, óh, én hazám,
Csillag helyett villamokat?
Hatalmasan növesztenéd
Kebled tűzén a lángjokat.

Feldobnád a magasba mind,
Áthasgatnák a felléget...
S mint robogó üstökösök,
Végigcsikáznák az eget.

* **Unnapi istentiszteletek.** Az ágost. hitv. ev. templomkán:

N a g y p é n t e k e n : d. e. 10 órakor Jézus szenvedése története. Az egyh. beszédet tartja Materny Lajos főesperes. Istentisztelet végeztével urvacsoza osztás és offeratorium. D. u. 3 órakor ima.

H u s v é t e l s ő n a p j á n : d. e. 10 órakor predikál és urvacsorát oszt Materny Lajos főesperes. Délután 3 órakor predikál Schindler Márton segédlelkész.

H u s v é t m á s o d i k n a p j á n : d. e. 10 órakor predikál Schindler Márton s. lelkész. — Délelőtt 11 órakor egyházi közgyűlés több fontos tárggyal.

* **Egyházi közgyűlés.** Az ágost. hitv. ev. egyház f. é. apríl. 3-án azaz h u s v é t m á s o d i k n a p j á n d. e. 11 órakor a templomban egyházi közgyűlést tart, melyre az egyház tagjai tisztelettel meghívattak. A közgyűlés tárgyai: jelentés, felügyelő választása, múlt évi számadás feletti határozat, alesperesi állásra szavazás stb. — Az elnökség.

* **Felügyelői állást** rendszeresített és kíván már apr. hó folyamán kellő intelligenciájú pályázóval betölteni a Debreczeni Kereskedelmi Csarnok választmányára. A könyvtár kezelésével egybekötött e tisztség 500 frt évi fizetéssel jár. A teendőket felül a titkár, dr. Löfkovits Márton ügyvéd ad felvilágosítást; ugyancsak ő nála nyújtandók be legkésőbb f. é. apr. hó 15-ik napjáig kellőképpen felszerelt írásbeli pályázatok.

* **A népkönyha bezárása.** A jótékony nőegylet holnap, azaz e hó 31-én déli 12 órakor zárja be ünnepélyesen ez idej népkönyháját, mely alkalmra a nőegylet választmányi s rendes tagjai, általában az érdeklődő emberbarátok ezen az uton is tisztelettel meghívattak.

* **Körözött okirathamisító.** A debr. kir. törvényszék, mint a Rendőri Közlönyben olvassuk — körözi J e n e i Imrét, ki közobirathamisítás miatt jogervényesen lett elítélve. Az illető 40 éves barna körszakállas magas alak. A ki tud róla valamit, jelentse a rendőrségnek.

* **Sajtóper.** J ó b a E t e k és V a j d a Dezső nyíregyházi lakosoknak S z é k e l y Imre hírlapíró ellen sajtó útján elkövetett rágalmas és becsületsértés ügyében folyamatba tett sajtótárgyalása április hó 8-án fog megtartatni a törvényszék I-ső esküdtszéki termében. A sajtóper iránt nagy az érdeklődés.

* **Elítélt párbajozók.** A debreczeni kir. törvényszék K e p e s Géza és dr. A l t m a n n Béla parbaj ügyében ma tartotta meg a végtárgyalást. A tárgyaláson dr. H r e u s bíró elnökölt. A törvényszék a végtárgyalás befejezése után hosszasan tanácskozott s végül Kepes Gézát 3 beti, dr. Altman Bélát pedig két heti államfogházra ítélte. Ugy az elítéltek, mint az ügyész felebbezést jelentettek be.

* **Lóverseny.** Belépti jegyek a f. évi április hó 15. (szombat) és 16. (vasárnap) Debreczenben tartandó lóversenyekre Szent-Királyi Tivadar ur műiparuk kereskedésében (városbáza alatti) április 1-től kezdve előjegyezethetők. Ugyanott a tribüne rajza tájékoztatóul megtekinthető. Ezen versenyekre a n e v e z é s i z a r n a p április 5-kére lett kifizetve. Ide vonatkozólag egyebekről annak idejében részletesen fogunk referálni.

* **Zion betegsegélyző** egyesület f. évi márczius 30-ikán (saját helyiségében) választmányi ülést tart, melyre a meghívott tagok szíves megjelenése keretik. Az ülés tárgyai: 1.) Előterjesztés tiszteletb. tag választása tárgyában, 2.) Leirat lottó jövedék elengedése tárgyában, 3.) Folyóügyek. — Az előjáróság.

* **Névmagyarosítások.** Baum Endre debreczeni lakos nevét belügyminiszteri engedéllyel B a r t á r a; Weishauzer Dávid szintén debreczeni lakos pedig Fehérre magyarosította.

* **Furcsa szokás.** Teglási Ferencz ismert nevű csavargót különös természete a dutyiba juttatta. A mai vásáron ugyanis megtette azt a furcsa dolgot, hogy, szerinte valami belső hipnotizmusnak engedve, minden embernek a zsebe felé nyulni kezdett. Addig nyulni kezdett, addig nyulni kezdett, míg egy rendőr észrevevén különös viselkedését, az é nyaka felé nyult és bekísérte a rendőrségre.

* **Beszámolás és kérelem.** A csapókereti múlt szerdai felolvasó estélyen a szorongásig összegyülekezett közönség előtt Veress Gyula a reformátusok működését, a gályarabok szenvedéseit s hithűségét ismertette, az evangélium szerint reformált egyház iránti ragaszkodásra buzdítván a közönséget.

Oláh Gábor VIII. oszt. tanuló Arany J. »Koldus éneké«-t szavalta mély érzéssel, könnyekre indítva a hallgatóságot.

Gulyás József tanuló »Zöld Marcsi és a tótok« cz. saját versét, majd Disingiszkhannál a mongolok ismertetését, pusztításait olvasta fel.

Halász Imre tanuló Petőfi »Erdélyi hadsereg«-ét szavalta.

Sz. K. A perlekedés, czivakodás káros következményeit tárgyalta, beszövéen Jókainak »Két menyegző« cz. — eppen debreczeni tárgyú ide illő elbeszélését — szabad előadással.

Erdélyi Károly tanuló Berzsenyi Dánielnek »A magyarokhoz« cz. ódáját szavalta.

A hálás közönség példás csendben s feszült figyelemmel hallgatta a szereplőket s zajos tapsal jutalmazta.

Közöltük e tudósítást s ezzel mintegy elismerjük a lelkesedésre mindig kész nemes

ifjuság érdemeit. Ha majd a férfi korban, társadalmi körökben is ilyen tetteire és a közjó munkálására készek lesznek, bizonyára üdvös nyomokat hagynak maguk után.

Érdekes, hogy midőn Sz. K. tanító fel-szólította a közönséget, hogy a tavaszi munkákra való tekintettel megszakítsuk-e az estélyek tartását, egyhangulag azok folytatását kérték.

És most a debreczeni szőlőszeti felügyelő urat ez uton kérem fel, sziveskedjék egyik közegét megbizni, hogy a tavaszi szőlőmunkálatokról nálunk felolvasást — még inkább az iskola melletti szőlőmben, gyakorlati utbaigazítást adjon. Ez esetben megfelelő időben összegyűjtenem a szőlőmunkásokat.

Végül azt, a ki belátja az ilyen irányú törekvés hasznos voltát s nem csak gunyos mosolyra erdemesíti; azt, a ki p. o. az építkezésekre vonatkozó szabályzatot ismeri, — arra kerem, sziveskedjék e tárgyról felolvasást, vagy beszédet tartani s felvilágosítani a népet, hogy miért szabad az »Uj Móricz telep«-en 120 □-öl területre építeni s miért nem szabad 10 lépéssel arrább még 299 öltre sem, csak 300-ra?

Jóakaratu felvilágosítás több gyümölcsöt terem a szabályzatot tervezett czélnak, mint száraz, hivatalos szigorúság. Sok kihágás, vétség és bűn meg sem születnék, ha a fel-nöttekkel is a szív nyelven beszélénk. Debreczen, 1899. márcz. 30. Szentjóbó Kálmán, tanító.

* **Siposs Antal** április hó 8-án ünnepli budapesti zeneakadémiájának 25 éves fennállását. E czélból összes tanítványait a Royal teremben nagy zenészi ünnepélyt rendeznek, melyet közvacsora és táncz követ. — A rendező bizottság elnökei Dunkl Norbert, Schunda V. József és Thék Endre. A meghívottak, melyek a diszhangversenyre beléptijeggyel szolgálnak, a napokban küldik szét. A vacsorajegyek 5 koronával már most kaphatók a bizottsági tagoknál.

* **A buzaring bukása.** Tegnap előtt volt a budapesti arutőzsde-n a felmondások utolsó napja és egyuttal a ring temetési napja is. Hivatalosan felmondtak tegnap 305 ezer métermazsa búzát és ezzel a felmondott buzamennyi ég összegy meghaladja az egy millió métermazsát. Ez az óriási mennyiség pár hét alatt érkezett a fővárosba és itt is van elraktározva. Legnagyobb részét magyar eredetű áru van beraktározva. Nagyon sok buza jött azonban a Balkánról, Dél-Németországból, sőt egy kevés Amerikából és Oroszországból is. Hogy ezt a sejtjes külföldi árut a magyar malomipar nem fogja feldolgozhatni, az természetes. A kínálat tegnap lekiabálta az árakat. Egy óra alatt, a nélkül, hogy egyetlen kötés jött volna létre, ötven krajczarral kínálták olcsóbban a márcziusi búzát, úgy, hogy a tegnapelőtt még tizenegy forintos ár délfelé már 10.50, 10.40, frtra csökkent. A tőzsdetanács 10.44 frtban állapította meg a felszámolási árfolyamot, a mi megbuktatta a ringet.

* **Elhunyt lelkész.** K o z m a László, orsz. árvaházi igazgatót és nejét szül. Dar-cy Janka urnót lesújtó csapás érte apósa illetve édesapja Darcsay Miklós borszovai (Bereg megye) ev. ref. lelkész elhunytával. A boldogult 50 évig működött a lelkézi pályán s e hó 27-én halt meg élete 74-ik évében. Temetése e hó 29-en volt Borszován nagy részvét mellett. Az urnak hosszu éveken át hűséges szolgálja aludja siri álmait a boldog feltámadás reményében s a miú volt élete itt; legyen álma csendes, szelíd!

* **Ottó főherczeg és a cigányprimás** Bura József nagyváradi cigányprimás — mint levelezőnk írj — csinosan indulót szerzett s azt Ottó főherczegnek ajánlotta. A főherczeg udvarmesterei hivatala utján a következő le-

vélben köszön
ügyelmét;

Bura

Ö Fensé
löt legkegy
emlék gyan
ajándékozta

A levél
két remekmű
erkezett Bura
a kitüntetésr

— Nyo
mondogatja
gőrt sem ac
lékát.

* A he
csak Kőbur
enlegetett re
zai minőség
előzvezik a
tóriaának tu
telen részlet
Nizzában bé
dek adósság
otthagya eg
ládakban, g
hómít, de a
a dolgot s r
berczegassz
tek. Az ár
jűlt volt. Eg
és-ze a ma
hires kerzc
neműek, po
mesés áron
erő volna a
kapkódt k t

* Tuz
évekig szolg
hadnagy s l
ideig állomá
bosnyák De
tartólékba s
terjedelmes
mint a szer
dott s olya
ebben a sz
Dzsincis bé
a leányát v
8-án indult
14-én ért v
ezalatt a v
vendégek
mulattak.
népünnepél
versenyt. A
s részt vet
medán inte

* Na
ségben Má
ritett okbó
40 lakóhá
kormány é
jelentékeny
nyomó res

* Gy
már megh
lenségig par
máry Erzs
— 15 nap
A kedves
órákor les
háztól. El
enyhitse a
nyük hála

* A
helyén kö
közlemény
velünk: h
bezárás ü
a nőegylet
gár-mester
csot is,

vélben köszönte meg a boldog cigányprimás figyelmét;

Bura József urnak

Nagyváradon.

Ö Fensége Ottó főherceg az Ottó indulót legkegyesebb köszönettel elfogadta és emlék gyanánt a mellékelt kézelő-gombokat ajándékozta.

Ottó főherceg ő fensége főudvarmestere
Jausowetzky s. k.

A levéllel együtt szép piros plüs-tokban két remekművü koronával ekcsített aranygomb érkezett Bura Józsefnek, ki fölöttébb büszke a kitüntetésre;

— Nyolcz gyermekem van, uram — mondogatja boldogan — de nyolcz ezer pengőért sem adnám a fenséges hercegem ajánlékát.

* **A herceggasszony toalettjei.** Megint csak Koburg Lujzáról szól a hír. A sokat enlegetett regényhősnő ez egyszer igen prózai minőségben szerepel, mint adós, akinek elárverezik a holmiját. A herceggasszony történelmének tudvalevőleg egyik nem éppen érdekeltelen részlete volt az a sürgős eltávozás, mely Nizzában bérrel nyaralójából történt. Tömérdek adóssága fejében a gyöngéd érzelmű dáma otthagya egész garderobját. Mostanáig bőrös ládáiban, gondosan elzárva őrizték a drága holmit, de a nizzai hitelvezők végre meguntak a dolgot s mivel a férj fizetni nem akar, a herceggasszony drága toalettjei dobra kerültek. Az árverés maga is egészen regénybe illő volt. Egy sereg szép asszony verődött össze a magános nyaralóban s tört: magát a híres herceggasszony ruhadarabjairól. Fehérneműk, pongyolák, estélyi ruhák, csipkék, mesés áron keltek el. Mintha valami varázserő volna a hűtlen asszony holmijában, úgy kapkodt k utána.

* **Tuzlics bég házassága.** Tuzlics bég éveki szolgált a 15. sz. huszárezredben mint hadnagy s később mint főhadnagy hosszabb ideig állomásozott a dallás fiatal mohamedán bosnyák Debreczenben is. 1895-ben lépett át tartólkba s haza ment Dolna-Tuzlába, ahol terjedelmes földbirtokai vannak. Tuzlics bég mint a szerajevói Bosnyák írja, meghazsádozott s olyan lakodalomt rendenett, aminőt ebben a században még nem látott Bosznia. Dzinics bégnek, a banjalákai polgármesternek a leányát vette nőül. A nász kísérettel márcz. 8-án indult el lóháton a menyasszonyért s 14-en ért vissza a feleségével Tuzlába, ahol ezalatt a vőlegény hat házában a lakodalmas vendégek — körülbelül ezren — éjjel nappal mulattak. Márczius 16-án Tuzlics bég nagy népünnepélyt rendezett, 18-án pedig nagy lóversenyt. A lakodalom teljes két hétig tartott s részt vett benne az egész Bosznia mohamedán intelligenciája.

* **Nagy tűz.** Csetnek gömörmegei községben Márc. 27-ikén eddig még ki nem derített okból tűz támadt, mely rövid idő alatt 40 lakóházat, számos melléképület, sok takarmány és gabonafélét elhamvasztott. A kár jelentékeny, az elégett vagyon azonban tulajdonképp részben biztosítva volt.

* **Gyászhir.** Alig látta meg a világot, már meghalt K e r t é s z Imre, a függetlenségi part egyik oszlopos tagjának és Szathmáry Erzsébet házastársának újszülött kis — 15 napos — leánykájuk M a r i s k a. A kedves gyermek temetése holnap d. u. 5 órakor lesz — Bethlen-utca 15. sz. családi háztól. Elvbarátok, számos rokonok részvételével a szülők fájdalmát elvezett kicsinyük halála lett.

* **A népkönyha bezárása.** Lapunk más helyén közöljük S. S z a b ó J ó z s e f közleményét, mely azt a sajnós hírt tudatja velünk: hogy a népkönyhat be kell zárni. A bezárás ünnepélyesen fog megtörténni s erre a nőgyelet elnökség mint értesülünk a polgármester útján meghívta a városi tanácsot is,

* **Örjögő vasuti ör.** Borzalmas vérengzés hírt hozza Beecsból a taviró. Marchegg és Görsvendorf között egy örházban Maicz Ferencz ötvenkét éves vasuti ör a feleségét s a nála lakó hetvennégy éves sógornőjét, Seiler Zsófiát borotvával megtámadta. Feleségének átvágta a nyakát, úgy hogy az holtan rogyott össze, a sógornőjén pedig 15 cm. hosszú sebet ejtet. Az örjögő embert már letartották.

* **Paraszt párbaj.** Nagy népcsődület támadt tegnap este fele a Bika szálloda előtt, ahol két amatőr birkózó névleg Nagy Sándor és Verebi Mihály csavargók a köztük felmerült differenciákat hatalmas dorongokkal igyekeztek kiegyenlíteni. Az épületes jelenetnek, melynek rendkívül sok bámuloja akadott — a rendőrök vetettek véget, a kik felkísérték őket a II-ik ker. rendőrséghez. A két verekedő közül Nagyot két napi elzárásra. Verebet pedig mivel nem debreczeni illetőségű kitolonczolására ítélte a rendőrfogalmazó.

* **4 hónapig a hó alatt.** Maxinán Rozália maros-szlatinai 14 éves leány múlt évi decz. hó végén eltűnt s a legszorgosabb kutatások daczára sem találhatták fel. Az eltűnt leány nem volt ép eszű s mint ilyen, folyton Maros Szlatina és Kiszindia között bolyongott, mint a mely községekben rokonai laktak, Mikor utol-zór M.-Szlatináról elindult, már havazott s később valóságos hózivatar tört ki, mely aztán, a községbeliek véleménye szerint eltemette a szerencsétlen leányt. Így is történt. Maxinán holttestét e hó 28-án a Maros-Szlatinához tartozó nagy erdőszéleken egy fa mellett megtaláltak, de a ragadozó vadak által már annyira összemarcangolt állapotban, hogy csak a ruhazata után tudták a személyazonosságát megállapítani.

* **Apróságok.** Egy éni felfogás. Te is olyan nagyon szeretsz biciklizni? — Igen is, — de sokkal jobban szeretem a malacpécenyét karcossal!

U j m ű k i f e j e z é s. A tanár biciklizik s két uri ember előtt k-rekezett el. Kérdi az egyik:

— Ki az az ur aki biciklin ül?

— Egy mathesis tanár.

— Tehát egy Pneumathematikus!

Színház.

Bölcs Nathán.

Szerdán — márcz. 29. — volt ház gyönyörködött «Bölcs Nathán» előadásában. Bizonyára ezt a teit házat nemcsak a vendég színész — Ujházy — művésze ének hatalmas vonzóereje, hanem a darabé is, tehát költői és művészi alkotás együt eredményezték, a mi Debreczen színház-látoga ó közönségnek is becsületére válik. Mert ha azt tapasztaljuk, hogy vannak itt a mi korunk sikamlós irányu takolmányainak is szemléltői, a kik éppen teltházban frenetikus tapsolással szánalmas jóízűsnek a nemes eszmék ápolására alkotott hiányoznak a nemes eszmék ápolására alkotott klasszicitásnak is igaz tisztelői, a kik szintén megtöltik a színházat es a midőn a művészek tapsolnak, ebből kijuttatják megerdemelt részét annak a lángelmének is, a ki lelkének tartalmából, örökbecsű darabot írt.

Mert ilyen darab az a «Bölcs Nathán» a n. Lessing, ez az írói pályára előkészülését gyors felfogás, bátoran tudás-vágy, kitartó szorgalom, állandó itélet és elhatározással végrehajtott német, a ki éppen ezért a legkomolyabb szakpályákon — theologia, filozófia, matematika — is kitűnőség leendett, az unversális tudásnak nagy mérlekedett, az unversális tudásnak nagy mérlekedett, — de egyszersmind «férfinas, tiszta és ékevel, — de egyszersmind «férfinas, tiszta és hódolatot parancsoló jellemme» lépett a színművés terére, «éles kritikájé»-től nem kiművés meg magát sem s művei alkotásában bámulatos bonczoló képességét is érvényesítve. Mint klasszicitásra törekvő író a régi görög írók s a későbbi kor színműírási mestere Shakespeare voltak mintaképei, akiknek világába sikerült behatnia. Emellett egészen magáé tette a XVIII. század nagy humanistá-

nak eszméit, a melyek a nagy francia forradalom szabadság, egyenlőség testvériség-örökértékü szymbolumában nyertek kifejezést és ennek már előzetesül tekinthető a «Bölcs Nathán — Nathan der Weise — amit a «Der junge Gelehrte» — 1748-tól ifju műve irasatól óta 1778-ig tehát harmincz éven át tanulmányozó író teljes kiforrásában alkotott, a «vallási türelmetlenség és orthodoxia művei ellen folytatott ekkeseredett harcza» befejező-eképpen, mint «a vallási türelmetlenség magestróptü evangyéliomát.»

«Bölcs Nathán» ez értelemben mindig örökbecsű darab marad. Több mint egy évszázados pályafutása után az még ma és náunk is, ahol az erkölcsi tartalommal bíró elfogulatlan vallásos lelkeknek lelki élvezetet ad s jólesik szemlélni annak előadását; az elfogult türelmetlen egyházi reformellenes revizionistákat és mindenféle orthodoxokat pedig vezethetné emberietlen tévutukról a helyes, morális irányra... vezethető mondom, mert ezek legkevésbé szemlélik.

Lessing művében Boccaccio Decameronjának egy jelenéktelen meséjét dolgozza fel klasszikus darabbá. Egy kort jelenítve meg, amikor a keresztes háborúk folyamán a keresztényesség és az iszlám közt ekkeseredett harc folyt a Szentföld különösen Jeruzsálem birtokáért — a Fűöp-Ágost és Oroszlán szívü Rikhard-vezette hadmenet idejében. Nagy jellemek tűnnek fel mindkét részen — a Szaracénok szultánja Szalah-edin aki a «Bölcs Nathán»-ban szerepel kiválólag ilyen, akinek lelkét töprengésbe ejti e kérdés: «Melyik hat az igaz vallás?» és ennek megfjtését egy harmadik vallás — kettő közt a szenvedő szerepre kárhoztatott zsidó vallás követőjének: Nathánnak adja fel, aki arra az ismeretes háromgyűrű meséjével felel.

Az elfogulatlan léleknek jól esik, hogy a vallási harcok által elválasztott személyek az igazság közös vallásában, mely mindenik vallásnak alapelve — összejönnek és egymás szeretetében találkoznak. A vallásilag elfogult keresztényen de lovagias Templarius — Komjathy — a hatalmas Szultán Szalah-edin az Ajubiták egyiptomi és siriái szultán diadalmának alapítója — Szacs-vay —; ennek testvére a fenséges S z i t t a h F a i F.; — a csudálatosan elfogulatlan b a r á t — F e n y e r i — a D e r v i s Szentés; a mindeneket elfogulatlan lelke nemességével egyesítő zsidó «Bölcs Nathán» — Ujházy — és a gyöngéd szerelem képviselője — a zsidó által nevelt hálás keresztényen gyermek a bájos R e k h a — T. Halmi Margit — és ennek társalkodónéja a szinte keresztény D á j a F. Gsigaházy Etel. Majdnem rosszul esik a rokon szerves körben megjelenése, a gyűlölködés szellemeként, a zsidót — égető máglya szítójaként a j e r u z s á l e m i k e r e s z t y e n p a t r i á r k h á n a k — Bartha —.

Hát ily darabot kedvvel lehet előadni. Megis látszott az inspiráció minden hivatott szereplőn, mert e darabban nincs felesleges személy és csak hatásra számított látványosság és mégis — a hatás teljes... feladatukat mindnyájan közmegelegedésre oldottak meg.

Csak egyet kell nagyobb figyelemre méltatniok: a hangsúlyozást, mert a költő eszméjének erőt a kifejezésben ez ad. Enélkül elgyengül, mintegy erőtlenné válik a kifejezés s nem érvényesül kellőleg maga a színész sem.

— a — r.

Lessing ezen klasszikus darabjában bucsuzott el tegnap este a debreczeni közönségtől U j h á z i Ede. Talán ez is volt az oka hogy tegnap produkálta leghatalmasabb művészetét.

Invenzióval a természetesség zománczával játszott s alakítása felejthetetlen emléket hagy mindazok szívében, akik tegnap este gyönyörködhetek a nagy mester bravuros játékában.

A közönség, a mely zsufolások megtöl-

tötte tegnap este a színházat, feszült figyelemmel, fokozódó érdeklődéssel és növekedő élvezettel hallgatta a nagy művész jelenéseit és annak csodás varázsa alól csakis a felvonások végén tudott felszabadulni, mikor is egyszerre csapódtak össze a tenyerek s az orkán szerű tapsvihartól szinte megrendültek a színház falai.

Felvonások végén számtalanszor kellett a lámpák előtt megjelenie Ujháznak, aki megindultan köszöntötte meg a közönség óvációját.

A vendégművészhez legközelebb álló játékos T. H. a l m y Margit nyújtotta. Természetes egyszerűséggel, egyéniségen kedves modorával, keresetlenül játszott.

A többi szereplőkről a legjobb akarattal sem mondhatunk jót. K o m j á t h y János templariusa, egy alapjában elhibázott alakítás volt. Az az alak, akit ő bemutatott, inkább hasonlított egy századvégi gyerkőcshöz, mint egy lovagias templariushoz. Szerepének érvényesítésében nagyban gátolta készültség-e is. Igazán kellemetlen volt látni, hogy mint lesi a sugó szavait. — Ugy látszik, nem igen volt elég ideje szerepet kellőleg megtanulni.

F e n y é r i t ő l azonban határozottan rossz néven vesszük, hogy kisebb szerepét sem tudta megtanulni. Ugy látszik, az ilyesféle szerepek nem nagyon ambicionálják. Csaknem minden mondat után fényes pauzát tartott, mi alatt a sugót leste. Valamivel több lelkiismeret-ességet kérünk.

KÖZGAZDASÁG.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara közleményei.

Rendelelet az üvegedények hitelesítéséről.

A kereskedelmi miniszter a kimérésre használt üvegpalczok és üvegpoharak koronabélyeggel hitelesítetten való használata tárgyában rendeletet adott ki, mely szerint a kimérésre használt palaczkok és poharak mérték-hitelesítési korona bélyeggel használtassanak. Elzart palaczkok s a melléjük adott poharak e rendelet alól kivételnek.

Az új hitelesítési bélyeggel ellátott üvegedények használata ez év július elsején lép életbe, kivéve a zárt sörös palaczkokat, melyekre nézve a hitelesítetten való használat kötelezettsége csak 1901 július elsejétől kezdődik.

A m. kir. csendőr kerületi főparancsnokságok számára az 1900—1902 években szükséges ruházati szerelvényeik, lőszerelvényi és egyéb másféle cikkeknek szerződésileg való biztosítása céljából a csendőr kerületi főparancsnokság f. e. ápr. 7-iki lejárattal (Budapest VIII. Főherceg Sándor u. 28.) nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

A m. kir. kereskedelemügyi miniszter ur értesítése szerint f. e. február hó 4-én a francia országba bevitt borok után fizetendő vámok kimutatása.

A főtétel az, hogy azon borok, melyeknek szesz-tartalma hectoliterenkint 12 fok, az általános vámtarifa szerint 25 frank, a minimális tarifa szerint pedig 12 frank vám alá esnek.

Magasabb fokú borok magasabb vám alá esnek.

A részletes kimutatás kamaránknál megtekinthető.

A m. kir. szab. hivatal a következő szabalmak leírását küldte be:

Vasuti kocsikhoz való kis nyomású acetylengáz fejlesztő. Szemét égető kemence. Eljárás aluminium tartalmú ásványok feldolgozására. Szivar-szopókát gyártó gép. Ruhavédő, női kerékpárokhoz. Jelzőlap podgyászdarabok számára, Gördülő saru. Újítás matraczok. Gombnélküli nadrágtartó. Kenyértész-takeverő és dagasztógép. Mechanikus hangszer automatikusan kiváltható hangjegyekkel. Újítások zsákbevaró gépeken. Kartyametsző gépekhez való vezető készülék.

Mindazok, kik a találmányok iránt érdeklődnek; azok rajzait s leírását kamaránknál megtekinthetik.

Sertésvásár.

Kőbányai sertés piac. Március 29. Magyar elsőrendű Öreg nehez (páronként 400 kg-on felüli 47 $\frac{1}{2}$ —48 kr. Közép (páronként 300—400 kg. súlyban) 47 $\frac{1}{2}$ —48 kr. Fiata nehez (páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 51—51 $\frac{1}{2}$ krig. Fiatal közép (páronként 251—320 kg.) 49—50 krig. Fiatal könnyű páronként 250 kgrig terjedő súlyba. 48 $\frac{1}{2}$ —49 kr. Szerbiai: nehez (páronként 260 kg. felüli súlyban) 49—50 krajczárig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban) 49—49 $\frac{1}{2}$ krajczárig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 47 $\frac{1}{2}$ —48 krajczárig.

Sertéslejtés: 1899. évi márcz. 27-én volt készlet 33.292 darab, 1899 márcz. hónap 28-án felhajtott 544 drb, 1899 márcz. hónap 28-ik napján elszállított 276 drb. 1899 márcz. hó 29-ik napjára maradt készletben 33.560 darab. — A hizott sertés üzlet irányzata változatlan.

Budapesti gabonabörze.

á. r. 27.

készaruüzlet hivatalos árjegyzései a következők

B a n s a	kilos	Ar 100 kg.		kilos	100 kilogramm ára	
		frtől	frtig		frtől	frtig
Bánsági	76	—	—	80	00.00—00.00	
"	77	—	—	81	00.00—00.00	
"	78	—	—	82	—	
Tiszavidéki	79	9.60	9.70	—	10.25—10.35	
"	76	9.75	9.80	80	—	00.00
"	77	9.90	9.95	81	00.00—00.00	
Vestvidéki	78	10.05	10.10	82	10.20—10.30	
"	79	9.80	9.90	—	—	00.00
"	79	9.05	10.00	80	—	—
Fehérmegyei	76	10.05	10.15	81	10.20—10.30	
"	78	10.15	10.25	82	—	—
"	79	9.75	9.85	—	—	—
Bácskai	76	9.90	9.95	80	—	—
"	77	10.00	10.10	81	00.00—00.00	
"	78	—	—	82	00.00—00.00	
Észak mag.	76	—	—	80	—	—
"	78	—	—	81	—	—
"	79	—	—	81	—	—

	Min. hekt.-ben	Ar kilógramm
Fecs elsőrendű	70—72	7.85 7.95
" másodikrendű	—	7.75 7.85
Árpa takarmánynak	60—62	6.20 6.55
" égetni való	62—64	6.60 7.40
" serfőzdei	64—66	7.60 8.40
Zab	39—41	5.80 6.15
Tengeri búzási	—	4.65 4.70
" más nemű	—	—
Repeze búzási	—	4.15 4.

CSARNOK.

Régi jó idők.

Irta: Murai Károly.

Immár a hajhullás idején magam is visszaszíratom a multat.

Milyen édes, izgalmakkal járó esték voltak azok, ott lent az Alföldön, amelyek megelőzték a disznóölést. Az apam, amint a régi divatu kancsó tartalma egyre fogyott, elmesélte, hogy milyen jól sikerült a disznóvétel. Valóságos szerencséje volt. A hus fontja majdnem hogy ingyenbe esik. Mi gyermekek áhíttal hallgattuk es meg voltunk győződve, hogy csakugyan úgy van, hogy a vétel szerencsés körülmények közt történ. És majdnem bosszankodtunk az édes anyánkra, aki ketelkedett

és erőnek erejével azt állította, hogy az apam a kupeczek rendesen megcsalják. Fölhoztam a tehén esetét. Mikor az édesapánk olyan tehenet vásárolt, amely állítólag tizenkét itczene tejet ad naponként, de a melyből két itczene többet sohasem lehetett kifejni, úgy, hogy hamar megszarszékra került.

Korán feküdtünk, hogy hajnalban felkelhessünk. Am hiába tértünk ayugovóra, mert nem tudtunk aludni. En odaszóltam a bátyámnak, a bátyám visszazólt nekem s minke utána hiába figyelmeztettek bennünket a halogatásra, hát az volt a vege, hogy megrázták mind a kettőnk, amivel egyébként a cseledek nem érték el, mert beszéd es suttoág helyett sirtunk es nyöszörögtünk.

Valóságos megváltás volt a jó öreg bölcsér, aki hajnali öt órákor zörgetni kezdett az ablakon, hogy nyissak ki neki a kaput. Még ő be sem jutott az udvarra, már talpon voltunk mindannyian. A csunya havas idő, amely a fogait mergesén csikorgatja, nem tartott vissza. Csövestől közeledtünk az ól felé, amely a pocza siralomházát képezte s a mely előtt a lámpást tartó cseléd megállt, kérdőleg nézve ránk, hogy mi lesz.

Hat csak nyissa ki az ajtót, hadd jöjjen ki a pocza. Elkapjuk, leteperjük s a bölcsér végzi a dolgot. Ott volt közöttünk a feleszántó is, aki ilyen alkalommal a kocsijavát állított be, kötelessége lévén az artányt a pörkölés céljából a város alá kiszállítani.

Hogy a disznók érzik-e ilyen eseben az ó közeli végüket, azt nem tudom; de anny bizonyos, hogy a mi malaczkaink ilyenkor mindig a vadkant játszótták. Mert mikor a lámpasos cseléd az ól ajtaját kinyitotta, a disznótorok tragikus hősének az volt az első dolga, hogy kirohanjon es a szerencsétlen leány lámpástól együtt fölborítsa. A mig a cseléd sikongott es a havat kaparta le az ábrázatról, addig mi a malaczat vettük üldözöbör köröskörül a nagy udvaron. Mi gyerekek persze elől jartunk, ami szert volt jó, mert a többiek keresztül eshettek rajtuk s így a disznó mindnyajunkon átgázolható.

Ma napsg a körvadászatok sokkal nagyobb csendben folynak le, mint a melykor ily alkalomkor ami udvarunkon esáda magát. A fele szántónak erős bikahangja volt, a bölcsér pedig olyan vékonyan tudott sivi an, mint egy esny. Es mindannyian azt kiabáltuk, meg kell fogni, mintha erre a biztatásra, mikor ugys az akariuk cselekedni, valami különös elkerülhetetlen s ükség lett volna.

A küzdelem természetesen a vad lefűlésével ért véget, a mikor is a bölcsér kelle szakértelemmel szurt a tokájába. A malac persze sirt es ezt nem egyedül cselekedte, mert mi gyerekek, a szolgálóval együtt, teljes erőnköl segítettünk neki, daczára az apam beleavatkozásnak, a mely a sirásra igazi okot adott.

Az aktus megtörténte után a leszurt alát, immár mozdulatlan állapot an es hangtalanul, a kocsira került a bölcsérrel es mivelünk együtt. Az ég pirkadni kezdett, a bidgnótt s a szél minden irányban verte a kemény darat. Es mi vágtatva, fázva baladtunk a város alá s ha a szegyen nem tart vala vissza bennünket, elpityeredtünk volna a nagy hideg miatt. Am a szemünk, az arcunk ragyogott, es bensörkben éreztük a gyönyört.

Kint a mező mi raktuk meg a szalmamáglyát s mikor lobbót vetett, szikrákat bányt es füstöt árasztott szél, mi húzódtunk legközelebb bozza, aminek azután az volt az eredménye, hogy a malaczon kívül a ruhánk is megpörköldött s az orruok, szánk foompömpönyvel tele meg. Milyen pompás illat támadt ott, mikor a szegény áldozat bőre es szőrpörköldni kezdett. A szemünk könnyekkel teltek meg s e könnyek végig gördültek orczánkron, mind jobban elkenetve füstös kezünkkel.

A bölcsér bácsi, aki ekkor már harmadszor páinkázott, rendesen gavallér volt. A malacz füleinek lecsipte a hegyét s ezt a fonalat nekünk adta. Elképzelhető, hogy milyen izes es jószagos csenege volt az, hajnalban éhgyomorra, könnyet fakasztó hidegben elköltve A mi gyermekeinknek szegényeknek, ma

hogy az apám... kopik ettől a foguk. Ők, a kis nyomorultak, meleg szobában, nyolcz óra körül kelnek föl és tejfőlés kávéit kapnak fris, irósvajas kávécsal. Hogy tudnák hát ezek, hogy mi az élvezet.

Félig megfagyva, félig megpörkölte kerültünk haza a malaczsal. A meleg szoba már ekkor nagyon jól esett volna, de azért kerültek, nehogy a ruhák megpörkölése kitudódjék. Kint ettük meg a p prikás szalonnát, amit a feleszántótól kaptunk s a mi a disznófél után kimondhatatlanul jól esett, a szilvóriummal együtt, ami lopott jószág volt a feles javára.

Megtörténné az áldozat megtisztítása : a mérés következett. Hogy hány font hát a szegény és hogy mennyibe kerül a fontja ? Mert az ilyen számítás konstatalta azt, hogy jó volt e a vétel ? A mérés után az apám visszavonult s csak felóra múlva került elő azzal az eredménnyel, hogy pompás üzletet csinált. Az apám számítása mindig ilyen eredményt konstatalt; de a böller azután megsugta nekünk hogy annyi pénzért nagyobb malaczt lehetett volna venni és hogy szó a mi szó, az öreget megint megcsalták a kupeczek és meg is fogják csalni mindig.

Kilencz óra felé bekerültünk a szobákba amelyek husszaggal teltek meg. Dolgozott mindenki, futkosott mindenki, kiabált mindenki, beleütközve mindenkibe, de különösen mi belénk, akik mindenütt láb alatt voltunk.

Ezen a napon nem mentünk iskolába, lévén a disznóölés abban az időben olyan családi ünnep, amit a tanítótestület s az iskolaszék minden tekintetben respektált, nem úgy mint a mai pedagógia, mely az ilyen állapotokat teljesen képtelen méltányolni.

A délelőtt érdekességét a szomszédok, a komák, a sógorok megjelenése emelte, akik rengeteg szilvóriumot fogyasztottak és a kik barátságos baraczkokat nyomtak a fejünkre. Tízegy óra felé holmi vilásreggeli volt, gondolom azért, mert dében több tál éteit találtak föl, mint máskor, amikor nem volt vilásreggeli. A böller résztvevett mindenben, aminek folytán már ebéd előtt is dalolva vágta a húst, a kobásznak valót.

Milyen élvezet volt elnézni ezt a benyalt öreg bácsi, amint a két bárdjával mind-egyre, mindpróbbra szabdalta a husdarabokat. A levegő nehéz, fojtó, különös szagu volt, de azért mi gyerekek órákig elültünk a széken, nézve és hallgatva a böllert, akitől fürcsa mókat tanultunk meg és aki, mint a kis kutyáknak szokás, odadobott egy-egy szalonbadarabot, amelyen elragódtunk.

Mikor az ebédre került a sor, már alig tudunk mozogni és szinte fajt a fejünk. Az apám jókedvtől ragyogott és mindegyre azt hajtotta, hogy milyen jó vételt csinált, hogy mennyire felfőzte az armányos kupeczeket, am- bár megfordítva történt. Az édesanyánk már ekkor elhitt mindent s nagy fantáziával számitgatta, hogy mennyi zsirja lesz, talán kevés s lesz az összes hűdön.

A délutáni kis szünetet arra használtuk, hogy kiszöktünk a böllérszobába és a két bárdal operálni kezdtük a húst. És cselekedtük ezt mindaddig, amig az ujjunkat el nem vágtuk, ami minden alkalommal megtörtént. Erre nagy ijedség, szaladgálás támadt. A cse- led pókháló után futott, anyám a kezét tör- telte, édesapám pedig a pipaszárák fölött tar- tott szemlét, ami mód fölött izgató jelenet volt.

A rend helyreállítával a sonkákat kezd- tük emelgetni, hogy milyen súlyosak, majd a kobaszkarikákat huzzuk ki egyenesre, hogy milyen hosszúak, bele-bele szurkálva a göm- böbe is, a mik folytán újabb katasztrófák támadtak.

Egyébként a nagy fáradságtól már alig tudunk a lábunkon állani, pedig körülbelül az időtájban, ugy 5 órakor, kaptuk meg a böllértől a kis kobászokat és hurkácska- kat, amiket nekünk külön készítet. A mint keket kézhez kaptuk, törtetve rohantunk a nyhába, hogy süssük meg, de nyomban elkergettek és mi sirtunk, megverték és mi rditottunk, de végre is megsütötték s mi önyeinkkel áztatva fogyasztottuk el az ap-

róságokat, daczára annak, hogy torkig vol- tunk.

És amint mindez az eszembe jut és itt p pirra vetem a betűket, a szívem fájni kezd és sajnálom a gyermekeinke!

Ezeket a fővárosban nőtt szegény pe- nészvirágokat, akiknek fogalmuk sincs a régi jó időkről, akik nem tudják, hogy az ó apáik- nak gyermekkorukban mennyi különleges és magyaros gyönyörűségük volt és akik rende- nen élnek napról-napra, tanulván a leckét, nézven olykor a kirakatokat, igen-igen ritkán látva a napot. A napot, azt a csodás meleg- ségű napot, amelytől mi annak idején majdnem napszurást kaptunk.

Mindenféle élvezetek és kalamitások után az este következett. A szomszédok, a komák, a sógorok újból megjelentek, már ekkor a feleségeikkel együtt és körülülték a nagy diófa asztalt, hogy részt vegyenek a disznó- toron, amelynek megtartása már azért is alkalmas ezen a napon, mert a házbéliek egy- től-egyig el vannak csigázva a fárad- ságtól.

Az apám, szegény, már alig látott, az édes anyámnak szinte lecukódtak a szemei, nem is számítva minket, akik hallgatagok vol- tunk s a kiknek a mellükre hajlott a fe- jünk.

A többiek azonban vígan voltak. Éhesek és szomjasak, amint az a szomszédokhoz, ko- mákhoz, sógorokhoz illik. Kínálni pedig ilyen alkalommal nem elég. Jó példával is elől kell járni.

És mindannyian igyekeztünk ezt megcse- lekedni. Pedig jaj de nehéz volt mar.

Végre nagysókára vége szakadt az ezer gyönyörűséggel járó napnak, a melytől most már oly távol vagyunk. A vendégek elmentek s egyedül maradtunk.

Ilyenkor rendszeren bejött a cseléd jelen- teni, hogy aludni tér.

Amire az édesanyám, az előrelátó, óva- tos édes asszony mindig odaszólt neki :

— Marcsa, ebren aludjék, mert majd a doktorért kell menni.

Hajduvármegye alispánjától.

3508. sz.
1898

Hirdetmény.

A debreczen-békési törvényhatósági közuton Szovát község alatt ujon építendő hid helyreállítását 1258 frt 09 kr. összeg erejéig engedélyeztem.

A fentemlített munkálat foganato- sításának biztosítása céljából az 1899. április 18-ik napjának d. e. 10 órájára hivatalos helyiségemben tartandó zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A versenyezni óhajtókat felhivom, hogy a fentebbi munkálat végrehajtá- sának elvállalására vonatkozó, az enge- délyezett költség után számitandó s a részletes feltételekben előirt 5%-nyi bán- natpénzzel ellátott zárt ajánlataikat a kitűzött nap d. e. 9 órájáig hozzám annyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

A szóban forgó munkálatra vonat- kozó műszaki művelet és részletes fel- tételek a m. kir. államépítészeti hiva- taltal [Kossuth-utca 39 sz.] a rendes hivatalos órákban naponkint megtekin- hetők.

Kelt Debreczenben, 1899. már- czius 25-én.

Rásó Gyula
kir. tanácsos, altápn.

Magas jutalékban

részesülnek megbizható szolid ügynökök, kik törvényszerűen megengedett sors- jegyeknek, részletfizetésre való eladásá- val, egy nagy pénzítélet (részvénytár- saság) számlájára foglalkozni óhajtanak. Ajánlatok „Mercator“ czimen : **Eckstein Bernát** hirdetési irodájába Budapest, V., Föld-utca 4, intézendők.

Haldek

magnagykereskedése

József főherczeg 6 cs. és kir.

fensége udv. szállitoja

BUDAPEST,

Károly-körut 9. szám.

Szállit 100 kilónként:

aranka mentes

államilag ólomzárolt

luczerna magot

60 frt-

tól kezdve ;

aranka mentes

államilag ólomzárolt

lóhere-

magot

50 frt-

tól kezdve ;

takarmány-

répa-magot

eredeti

Oberndorfi,

eredeti

Mammuth,

eredeti

olajbogyó

alaku

40 forintjával ;

hazai

Oberndorfi,

Gróf Károlyi Alajos tarmése

37 forintjával ;

takarmány-

czukorrépa

27 forintjával.

A nagyerdei fürdő melletti fatelepen elsőrendű forgácsfa ölenként 6 frt-jával eladó.

Mindenkor vehető a raktáron vagy megrendelhető Mandel Imre tulajdonosnál Hunyady-utca 2.

Olesó törlesztéses

kölesönt ajánl:

Földbirtokra és bérházakra

Balogh Ede

Debreczen

Piacz u. 64. sz. a.

Védjegyre tessék vigyázni!

Máriacelli gyomorcsépek

nagyszerűen hatnak gyomor bajoknál nélkülözhetetlen és általánosan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: étvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehelet, felfújtság, savanyu felbűffogés, hasmenés, gyomorégés, felesleges nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs, szűkülés.

Hathatós gyógyszernek bizonyult fejfájásnál, a mennyiben ez a gyomortól származott, gyomortulterhelésnél étellekkel és italokkal, giliszták, májbajok és hámorhoikáknál.

Említett bajoknál a **Máriacelli gyomorcsépek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány tanúsít. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Carl Brady, Apotheke zum „König von Ungarn“
Wien, I. Fleischmarkt 1.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerész Budapesten. Király-utca 12. sz.

Kapható Debreczenben: Tóth Béla, Mihailovits István, Dr. Rótschnek V. Emil, Tamásy és Balázs gyógyszerészeknél. **Diószegen:** Vaday Ignác, **Ér-Mihályfalván:** Mátray István. **Hadházon:** Farkas Ödön. **Kabán:** Horváth Kálmán gyógyszerészeknél.

Csak akkor valódi, ha a háromszögű palaczk az itt levő szalaggal (vörös és feketenyomás sárga papíron) van elzárva.

Eddig felülmulhatatlan!
Maager Vilmos-féle

valódi, tisztított

májolaj

törvényileg védett csomagolásban

MAAGER VILMOSTÓL

BÉCSBEN.

Az első orvosi t-kintélek által megvizsgáltott és könnyű emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánlatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen mell- és tüdő erősítését, a test súlyának gyarapodását, a nedvek javítását, valamint általában a vér tisztítását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben, III/3. ker., Heumarkt 3, valamint az osztr.-magyar monarchia legtöbb gyógyszerházában.

DEBRECZENBEN: Tóth Béla, Mihailovits István, dr. Rótschnek V. Emil gyógyszerészek, Riekl József Zelmos, Csanak József kereskedő uraknál.

Főraktárés főelárusítás az osztrák-magyar monarchia részére

Maager Vilmos, Bécs.

III/3, Heumarkt 3.

Utánzások törvényileg üldöztetnek.

Szerencse kell az embernek!

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték I. oszt. sorsjegyei már kiadattak és mi az időközben előjegyzett megrendelések eszközölését megkezdtük. A nagymérvű szerencse eredményeinek köszönhetjük, hogy **hozzánk** oly nagy számban érkeznek megrendelések.

Miután Fortuna már előzetesen is kedveskedett nekünk, most újból szerencsénk volt, amennyiben a mostani 3. és 4. osztálynál a 80.000 és 90.000 koronás főnyereményeket mi fizettük ki vevőinknek. Nem is egészen $1\frac{1}{2}$ év alatt nálunk körülbelül egy és egy félmillió koronát nyertek.

Szigorúan reális és pontos kiszolgálásunknál fogva vevőinknél bel- és külföldön a legnagyobb bizalmat nyertük el.

Ennélfogva kérjük, hogy újonnan belépő vevőink is ajándékozhatnak meg bizalmukkal és kíséreljék meg szerencsájük megalapítását egy sorsjegynek minél előbbi megrendelése által.

Tanácsos a megrendelést minél előbb beküldeni hozzánk, mert így erőreláthatólag abban a helyzetben leszünk, hogy a rendelést azonnal eszközöljük, ha a megbízást f. é. március hó 30-ig kézhez kapjuk.

A negyedik magyar királyi szabadalmazott osztálysorsjáték tervének beosztása ugyanaz, mint a harmadiknál volt és a 6. osztályban huzás alá kerülő nyeremények sorozatát alant közöljük.

A betétek is ugyanazok maradtak és az I. osztály sorsjegyeinek ára a következő: $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 6 frt, $\frac{1}{2}$ eredeti sorsjegy 3 frt, $\frac{1}{4}$ eredeti sorsjegy 1 frt 50 kr, $\frac{1}{8}$ eredeti sorsjegy frt —.75.

A befizetések postautalványon küldhetők, vagy mi utánvétellel küldjük a sorsjegyeket.

A m. kir. szabad. osztálysorsjáték **50.000** nyereménye a következő: A hivatalos tervezet 9. §. értelmében szerencsés esetben **1.000.000** koron. A főnyeremények: különösen 1 jutalom 600.000 kor., 1 főnyeremény 400.000 kor., 1 nyeremény 200.000 kor., 2 nyeremény á 100.000 kor. — 200.000, 1 nyeremény á 90.000 kor., 1 nyeremény á 80.000 kor., 1 nyeremény á 70.000 kor., 2 nyeremény á 60.000 korona 120.000, 1 nyeremény á 40.000 kor., 5 nyeremény á 30.000 korona 150.000, 1 nyeremény á 25.000 kor., 7 nyeremény á 20.000 kor. 140.000, 3 nyeremény á 15.000 kor. 45.000, 31 nyeremény á 10.000 kor. 310.000, 67 nyeremény á 5.000 kor. 335.000, 3 nyeremény á 3.000 kor. 9.000, 432 nyeremény á 2.000 kor. 864.000, 763 nyeremény á 1.000 kor. 763.000, 1238 nyeremény á 500 kor. 619.000, 90 nyeremény á 300 kor. 27.000, 3170 nyeremény á 200 kor. 634.000, 3900 nyeremény á 170 kor. 663.000, 4900 nyeremény á 130 kor. 637.000, 50 nyeremény á 100 kor. 5.000, 3900 nyeremény á 80 kor. 312.000, 2900 nyeremény á 40 kor. 116.000 **50.000** nyeremény és jutalom **13.160.000** kor. értékben, melyek hat osztályban soroltatnak ki és készpénzben lesznek fizetve, csak hogy szerencse kell az embernek!

Török A. és Társa

nemzetközi sorsjegy iroda

a m. kir. szabad. osztálysorsjáték főelárusítója

Budapest, Váci-körut 4/A.